

فصل سوم:

پیوندهای

اطلاعاتی - امنیتی با عراق

از سال ۱۳۴۷/م ۱۹۶۸ش که بعضی‌ها به طور کامل حکومت عراق را در دست گرفتند، چند دستگاه اطلاعاتی - امنیتی در عراق فعال بوده‌اند که مهمترین آنها عبارت‌اند از:

الف) جهاز المخابرات العامة (سازمان کل مخابرات = اطلاعات)؛

ب) مديرية الاستخبارات العسكرية العامة (اداره کل استخبارات = اطلاعات و ضد اطلاعات نظامی)؛

ج) مديرية الأمن الخاص (اداره امنیت ویژه).

از میان این چند دستگاه، سازمان مجاهدین خلق بیشتر با دو دستگاه نخست، یعنی «مخابرات» و «استخبارات» مرتبط هستند؛ لیکن مسئولیت سیاسی - نظامی - امنیتی و مالی سازمان از ابتدا به عهده سازمان مخابرات بوده است.

در طول دوران حضور مجاهدین خلق در عراق، مسئولان مخابرات عبارت بودند از: سپهبد صابرالدوری، سرلشکر مانع عبدالرشید، سرلشکر رافع دحام مجول و سپهبد طاهر جلیل حبوش. مؤثرترین فرد در این دستگاه قصی پسر صدام حسین بود که انتصابات و تغییرات در آنجا - پس از هماهنگی با صدام - طبق میل و اراده وی انجام می‌گرفت.

مأموریت‌ها و وظایف «سازمان کل مخابرات» عراق، همه حوزه‌های اطلاعاتی - امنیتی را در بر

می‌گرفت که عمده آنها از این قرار بود: اول - جاسوسی در عرصه‌های نظامی، سیاسی و اقتصادی؛ دوم - ضدجاسوسی و اعزام و نفوذ عوامل اطلاعاتی به کشورهای دیگر؛ سوم - انجام اقدامات و عملیات تروریستی در کشورهای هدف؛^۱ چهارم - مقابله و سرکوب حرکت‌های انقلابی و جنبش‌های قومی و مردمی؛ که سرکوب انتفاضه شیعیان جنوب عراق از آن جمله بوده است.

اسناد به دست آمده از مذاکرات محرمانه مسعود رجوی با مسئولان امنیتی عراق، به سازمان مخابرات مربوط می‌شود و دو تن از مسئولان وقت مخابرات - صابرالدوری و طاهر جلیل حبوش - طرف‌های اصلی آن مذاکراتند. بخش‌هایی از این اسناد در کتابی با نام «برای قضاوت تاریخ» آورده شده‌اند.^۲ از سوی دیگر شروع جنگ تحمیلی علیه ایران و هجوم همه جانبه نیروهای نظامی عراق به جمهوری اسلامی ایران، حدود اختیارات استخبارات را بیشتر کرد. طی سال‌های ۱۹۸۲ - ۸۳، چون ارتش عراق به اطلاعات وسیع نظامی از ایران و نیز مقابله با آسیب‌پذیری‌های اطلاعاتی در ارتش عراق و لزوم کنترل نظامیان نیازمند بود، استخبارات از وزارت دفاع جدا شد و مستقیماً زیر نظر شخص صدام قرار گرفت.

همکاری مجاهدین خلق باعث شد تا استخبارات شعبه‌های جمع‌آوری و عملیاتی نیرومندی را در ایران به راه اندازد. از این مقطع، اطلاعات بسیاری درباره تغییر و تحولات و نقل و انتقالات نیروهای جمهوری اسلامی ایران، از طریق سازمان، در اختیار استخبارات قرار گرفت. مهم‌ترین رؤسای استخبارات در دوران همکاری سازمان با آن، عبارت بودند از: سرلشکر و فیک السامرایی، سرلشکر خالد التکریتی، سرلشکر معتمد دحام و سرلشکر عاید مخلف. مؤثرترین فرد در تصمیمات و اقدامات این سازمان، همچنان قصی فرزند صدام حسین بوده است.

مهمترین مأموریت‌های ذاتی و جنبی استخبارات از این قرار بودند: اول - جمع‌آوری اطلاعات نظامی از کشورهای هدف؛ دوم - جمع‌آوری اطلاعات جاری و نزدیک از مرزهای مشترک؛ سوم - تهیه نقشه‌ها و

۱. حرکت‌هایی چون آشوب‌های «خلق عرب» در خوزستان و بعضی از انفجارات و خرابکاری‌ها (چه در خطوط و تأسیسات نفتی و چه در مناطق پرجمعیت تهران و شهرستان‌ها) با همین بخش از وظایف مخابرات عراق ارتباط داشت.

۲. کتاب «برای قضاوت تاریخ» اخیراً توسط انجمن ایران اینترنتیک در اروپا منتشر شده است و متن آن در پایگاه اینترنتی این انجمن در دسترس عموم قرار دارد.

نیز عکس‌های هوایی و ماهواره‌ای از کشورهای هدف؛ چهارم - اقدامات ضداطلاعاتی نیروهای حریف و تحرکات مشکوک نیروهای عراقی.^۱

○ اولین افشاگری رابطه اطلاعاتی بعثی‌ها و رجوی

نشریه الحیاة در مصاحبه مفصلی که با سرلشکر وفیق السامرای، یکی از فرماندهان اطلاعات نظامی رژیم صدام به عمل آورد، برای نخستین بار به افشای رابطه جدی و مستند سازمان و سرویس‌های عراقی پرداخت. ژنرال السامرای، که خاندان سرشناسی نیز در عراق دارد، پس از شکست صدام در کویت به خارج گریخت. بسیاری از ناگفته‌های مربوط به جنگ ایران و عراق نیز در این مصاحبه فاش گردید.

«السامرای» نقش صدام را در آغاز حمله به ایران در جنگ معروف هشت ساله یادآور شده می‌گوید:

«جنگ را ما شروع کردیم. بعد از سقوط شاه،... دیگر آن ارتشی که ما از آن وحشت داشتیم [به آن شکل سابق] وجود نداشت و کمتر از ۲۵ درصد از قدرت رزمی و تدافعی خود را دارا بود. برعکس، ما در وضعیت فوق‌العاده‌ای قرار داشتیم؛ ذخیره ارزی ما بیش از ۳۰ میلیارد دلار و از نظر تجهیزات نظامی نیز هیچ مشکلی نداشتیم. در واقع، همه چیز به نفع ما بود.

... صدام با آگاهی از وضع آشفته ایران و وضعیت نامناسب رژیم ... در جهان، تصمیم گرفت که با حمله به ایران رژیم ... را سرنگون کرده بخشی از خاک ایران را ضمیمه عراق نماید؛ خوزستان را نیز - با تعیین دولتی دست‌نشانده در آن - از ایران جدا سازد...

پس از توضیحات مفصل درباره آغاز جنگ به ضعف اطلاعاتی نظام نوپای ایران و نقاط قوت رژیم صدام از این جهت می‌پردازد و می‌گوید:

صدام در دادن اعتبار برای فعالیت‌های اطلاعاتی به هیچ مرزی اعتقاد نداشت؛ به همین دلیل نیز پس از آمدن رجوی و سازمانش به عراق، ماهانه - علاوه بر تأمین هزینه‌ها و احتیاجات او و افرادش - بین ۹ تا ۱۰ میلیون دلار نقد به او پرداخت می‌کردیم.

پیش از حمله به کویت، رجوی ماهانه ۲۰ میلیون دینار عراقی از ما می‌گرفت؛ میلیون‌ها دلار دیگر نیز به او برای اداره سازمانش در خارج پرداخت می‌شد ... اگر کسی فکر کند صدام پس از

۱. همان منابع و سایت اینترنتی و ترجمه فارسی کتاب «دستورالعمل ثابت ولایت‌تغیر مدیریت کل استخبارات نظامی عراق» (۱۹۹۰)، آرشیو مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی.

● ۲۰۲ سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام

توافق و صلح کامل با ایران، از رجوی دست خواهد کشید و او را تسلیم ایران خواهد کرد، دچار اوهام است. صدام مخالفان دیگر کشورها را نگاه می‌دارد و از آنها به موقع استفاده می‌کند.^۱

۱. نشریه پيوند، ش ۳، آبان ماه ۱۳۷۶: صص ۲۱، ۲۴ و ۲۵.